

ÚVOD

V naší zemi žije téměř 4000 lidí, kteří mají v důsledku nemoci, dědičné dispozice nebo úrazu těžce poškozené ledviny. Nemocné ledviny nejsou schopny plnit své funkce, mimo jiné především odstraňovat zplodiny látkové výměny a přebytečnou vodu z organismu. Tyto funkce může nahradit v případě nalezení vhodného dárcce transplantovaná ledvina, jinak je pacient odkázán na pravidelnou dialyzační léčbu.

Jsou to lidé, na nichž jejich nemoc není příliš vidět. Jezdí s námi dopravních prostředcích, setkáváme se s nimi v divadle a na koncertech. Ale jejich život má jinou tvář, je podřízen jinému rytmu. Třikrát v týdnu na několik hodin opouštějí svět zdravých a docházejí na dialýzu. Tam udělá umělá ledvina to, čeho jejich vlastní ledviny už nejsou schopny. Pak se nemocný zase vrátí a život pokračuje. Ale tak jednoduché to zase není. Dialýza je nesporně velkým úspěchem moderní vědy. Je při ní opakovaně zachraňován život nemocných. Ale tito lidé nejsou tak jednoznačně šťastní a spokojeni s podmínkami, které jediné jim jsou schopny zajistit pokračování života. Tento neobvyklý způsob léčby má své stinné stránky. Patří k nim somatické, sociální, psychické a duchovní problémy těchto nemocných.

Toto téma jsem si vybrala na základě své profese. Již mnoho let pracuji ve zdravotnictví a měla jsem možnost seznámit se se specifickými problémy této skupiny nemocných. Zdravotnictví je v posledních letech bouřlivého vědeckého i technického rozvoje zaměřeno stále více technologicky. Osobní vztahy, laskavá péče a starost o duševní a duchovní stav pacientů však mnohdy chybí. Domnívám se, že vhodně vedená pastorační péče by mohla této skupině nemocných hodně pomoci.

Ve své práci se zabývám hlavně lidmi léčenými hemodialýzou. Jejich problémy jsou oproti těm, kteří jsou léčeni peritoneální dialýzou, daleko výraznější.

Při pojednání o funkci ledvin, somatických problémech a transplantacích jsem poznatky čerpala z lékařské literatury, hlavně od V. Tesaře (*Nefrologie*) a V. Třešky (*Transplantologie pro mediky*).

Kromě překladové literatury se problematikou nemocných v dialyzačně transplantační péči zabývá H. Haškovcová (*Spoutaný život, Rub života - líc smrti, Lékařská etika*).

O bioetických problémech se můžeme dočíst u H. Haškovcové (*Lékařská etika*) a K. H. Peschke (*Křesťanská etika*), u G. Virtha (*Žít až do konce*) a u Jana Pavla II. (*Evangelium vitae*).

Otázkou pastorace nemocných se zabývá A. Opatrný (*Malá příručka pastorační péče o nemocné, Pastorační péče v méně obvyklých situacích*) a J. Křivohlavý (*Pastorální péče*), H. Pera a B. Weinert (*Nemocným nablízku*). V české literatuře jsem o tématu pastorace osob v dialyzačně transplantační péči nic nenalezla.

Ve své práci jsem poznatky čerpala hlavně od H. Haškovcové, J. Křivohlavého, A. Opatrného, H. Pery a B. Weinerta, R. Honzáka. Také z dokumentů katolické církve.

V první kapitole píší o biologické funkci ledvin, o základních typech nemocnění ledvin, o způsobech náhrady funkce ledvin.

Ve druhé kapitole pojednávám o somatických problémech nemocných zařazených do integrovaného dialyzačně transplantačního programu.

Ve třetí kapitole píší o sociálních problémech této skupiny nemocných.

Ve čtvrté kapitole se zabývám psychickými problémy.

Páté kapitola pojednává o duchovních problémech této skupiny nemocných.

V šesté kapitole píší o bioetických problémech, které vyvstávají v souvislosti s transplantacemi ledvin a o postoji katolické církve k transplantacím.

V závěrečné, sedmé kapitole, podávám návrh pastorace osob v integrované dialyzačně transplantační péči.

Lidé zařazení do dialyzačně transplantačního programu se domnívají, že jejich problémům není věnována dostatečná pozornost. Za jeden z důvodů považují nedostatečnou informovanost laické veřejnosti o této oblasti medicíny. Význam informovanosti a vzdělanosti ohledně dialyzační terapie a transplantací je důležitý také pro správné a ohleduplné postoje a chování zdravých lidí. Nešetrný přístup může být pro tyto nemocné pramenem pocitů vyřazenosti, méněcennosti, zbytečnosti a z toho plynoucí marnosti jakýchkoli snah o naplnění smyslu jejich spoutaného života.

Cílem mé práce je navrhnout pastorační péči těmto nemocným, Pastorační péče by jim měla pomoci, aby se lépe vyrovnali se svým životem spoutaným přístrojem a měli pocit, že přes všechny problémy stále stojí za to žít.